Yaşadığımız döneme ‘Dehşetli Güzel’ bir kutlama

Güncelleme Tarihi: Mart 08, 2025 07:00

#Markiz Pastanesi #Sanat #Hürriyet Cumartesi

Meltem FIRATLI/meltem.firatli@hurriyet.com.tr - Fotoğraflar: Uygar Taylan Oluşturulma Tarihi: Mart 08, 2025 07:00 · 4dk okuma

Bu hafta Beyoğlu'nun sembollerinden Markiz Pastanesi'nde devam eden bir sanat performansının parçası olduk. :mentalKLINIK ikilisi Yasemin Baydar ve Birol Demir pastanenin tarihi atmosferinde mükemmeliyetin parçalandığı, neyi kutladığımızı unuttuğumuz bir parti sonrasına davet etmişlerdi bizi.

Markiz Pastanesi... 187 yıl önce açılan Lebon Pastanesi'nden aldığı mirası, 76 yıl boyunca zarafetle taşıyan buluşma noktası. Beyoğlu'nun simgesi, hafızası. Abidin Dino'dan Orhan Veli'ye sanatçıların, edebiyatçıların dünyaca ünlü Limoges marka porselen fincanlarda çaylarını yudumlayarak sohbet ettikleri mekân. 2016 yılında kapılarını kapatmıştı, ta ki geçen hafta kısa bir süreliğine tekrar açılana kadar...

Ekip arkadaşım Uygar Taylan'la geçen salı Taksim'de buluşup 14.30 için rezervasyon yaptığımız Markiz Pastanesi'ne doğru yürümeye başladık. Biraz vaktimiz olduğunu görünce öncesinde Noh Extended adlı sanat galerisindeki kaykay kültürüne ilişkin sergiye göz atmaya karar verdik. Galeriye girer girmez masanın üzerindeki fotoğraftan bize bakan bir çift güzel gözle karşılaştık. O gözler, geçen günlerde bıçaklı saldırıda yaşamını yitiren 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi'ye aitti. Kendi de kaykaycı olduğu için sergide ona özel bir köşe hazırlanmıştı. Kalbimize oturan 'taş'ın ağırlığıyla galeriden ayrılıp Markiz'in önüne geldik. Bizi kapıda siyah takım elbiseli genç kadın görevli karşıladı ve masamıza kadar eşlik etti. Mekânın simgesi haline gelen, Art Nouveau tarzındaki 'L'automne' (Sonbahar) ve 'Le Printemps' (İlkbahar) adlı panolardan sonbaharı temsil edenin önündeki masaya oturduk. İçimdeki o melankolik his dakikalar içinde yerini anlam veremediğim bir mutluluğa bıraktı. Ne bugündeydik ne geçmişte. Sanki bir hayal dünyasına dalmıştık. Tam da bunu düşünürken masaya buruşturulup atılmış gibi duran menüyü alıp okumaya başladım. Şöyle bir cümle takıldı gözüme: "Aslında bunlar pek sebepli davranışlar değildir..."

Biraz sonra masamıza gelecek, menüdeki tek seçenek olan 'kutlama pastası' öncesinde garsona içecek siparişlerimizi verdik. Bir yandan da görüş açımızdaki tezgâhta pastamızın hazırlanmasını izliyorduk. Garson, pasta şefi Tuğana Okan Nalçacı'nın hazırladığı gri beton rengindeki pastanın yarısını önce çekiçle parçaladı, sonra üzerine yenilebilir sigara izmaritlerini yerleştirdi. Ardından da kül ve isli jel buzlarını koydu. Bu şekilde masamıza gelen deforme olmuş pastayı yemeye başladık. Yerken kum gıcırtısı hissediyor, beton tadı alıyorduk sanki. Bu sırada fondaki müzik zaman zaman baskın çıksa da fısıltılar halinde yapılan dedikoduları da ister istemez dinlerken bulduk kendimizi... Örneğin zamane aşklarını anlatıyordu bir beyefendi... Pastamızı bitirip mekândan çıktığımızda gün de yavaş yavaş kararmaya başlamıştı. Gerçek hayata döndüğümüzü hisseder hissetmez iç sıkıntısı tekrar gelip yerine yerleşti. Artık kutlama bitmiş, mutlu saatler geride kalmıştı.

TAT, DOKU VE FORM ARASINDAKİ GERİLİM

Markiz Pastanesi'nde geçirdiğimiz iki saatte aslında :mentalKLINIK ikilisi Yasemin Baydar ve Birol Demir'in 'Dehşetli Güzel' adlı sanat performansının parçası olduk. PİLEVNELİ galeri ve Markiz Pastanesi'nin işbirliğiyle hayata geçirilen performans için Markiz'in tarihi atmosferinde yaşanmamış olanın deneyimlenebileceği bir ortam yaratılmıştı. Çalışmalarıyla izleyiciyi gerçek dünyasından soyutlayıp o dünyayı sorgulatan :mentalKLINIK, mükemmeliyetin parçalandığı, neyi kutladığımızı unuttuğumuz bir parti sonrasına davet etmişlerdi bizi. Hazırlanan pasta da bu kara mizah dolu sanatsal yaklaşımın bir parçasıydı. Tat, doku ve form arasındaki gerilim, tanıtım metninde de yazdığı gibi, yemek yeme ritüelinin sosyal prestijle nasıl iç içe geçtiğine dair ironik bir anlatıya dönüşmüştü. :mentalKLINIK'in Orkun Şentürk ile hazırladığı 'Hayalet Parıltılar' ses enstalasyonuyla yapay zekâ tarafından üretilmiş konuşmalarla dijital çağın dağınık bilgi akışını yansıtıyordu. Pastaneye girer girmez duyduğumuz, parti sonrası hissi veren şampanya ve patlayan şeker esintili koku 'Awfully Witty'yse (Son Derece Espirili) :mentalKLINIK'in parfüm koleksiyonundandı.

Tüm duyuları uyaran 'Dehşetli Güzel' performansı 16 Mart'a kadar devam edecek. Pastane hafta içi her gün 12.00-14.00 arasında ziyarete açık (rezervasyon gerekiyor). Kutlama pastası ve içeceklerin dahil olduğu deneyimin bileti̇yse iki kişi için 2.000 lira. **Detaylı bilgi: pilevneli.org**

'MUTLU OLMAYA ÇALIŞIYORUZ AMA OLAMIYORUZ'

Yasemin Baydar, sanatçı

Bugün, zamanın ruhu bizi çok anlamsız bir yere sürüklüyor. Mutlu olmaya çalışıyoruz ama olamıyoruz. Bir şeyi kutluyoruz ama neyi kutladığımızı hatırlamıyoruz. Bu yüzden yaptığımız işle, en azından sanatla yaşadığımız dünyadan kopuk başka değerlerin de olabileceğine dair bir kapı aralamak istiyoruz.

Kuşakların çok koptuğu bir noktada burada kuşaklar da buluştu. Geçen gün eşinden burada evlenme teklifi almış bir hanımefendi geldi, anılarını yâd etti. 21'li yaşlarda arkadaş grupları geliyor, onlar da başka bir şey deneyimliyorlar. Bir dönemin inceliğini, sanatla zanaat arasında geçişin olduğu dönemi hatırlıyorlar. Çünkü bugün her şey katı bir şekilde tekrar ayrılıyor. İnşaatlarda, malzemelerde incelik kalmadı. Teknoloji ve teknik fikirler etrafında dönen bir yaşamın inceliklerini unuttuğu, nüansları kaybettiği bir dönem var. Nostaljik olmasak da bu ikisinin bir arada olabileceği bir hayaldeyiz aslında.

Kuşakların çok koptuğu bir noktada burada kuşaklar da buluştu. Geçen gün eşinden burada evlenme teklifi almış bir hanımefendi geldi, anılarını yâd etti. 21'li yaşlarda arkadaş grupları geliyor, onlar da başka bir şey deneyimliyorlar. Bir dönemin inceliğini, sanatla zanaat arasında geçişin olduğu dönemi hatırlıyorlar. Çünkü bugün her şey katı bir şekilde tekrar ayrılıyor. İnşaatlarda, malzemelerde incelik kalmadı. Teknoloji ve teknik fikirler etrafında dönen bir yaşamın inceliklerini unuttuğu, nüansları kaybettiği bir dönem var. Nostaljik olmasak da bu ikisinin bir arada olabileceği bir hayaldeyiz aslında.